

UPOTREBA FOLNE KISELINE PRE I TOKOM TRUDNOĆE

Petrić M, Tasić Lj.

Katedra za socijalnu farmaciju i farmaceutsko zakonodavstvo
Univerzitet u Beogradu – Farmaceutski fakultet

Uvod

Protektivni efekat folne kiseline (FK), folacina ili vitamina B9 za defekte nervne cevi (npr. anencefalija, *spina bifida*), dokazan je u mnogim studijama. U skladu sa navedenom činjenicom, suplementacija folne kiseline preporučuje se svim ženama u perikonceptualnom periodu, u dozi od 400-600 mcg.

Cilj

Istražiti upotrebu FK u periodu šest meseci pre trudnoće i tokom prvih šest meseci trudnoće kod žena u Srbiji, kao i uticaj socio-demografskih karakteristika žena na upotrebu FK.

Metodologija

Istraživanje je sprovedeno tokom perioda mart 2009 - mart 2010. u centralnoj, severnoj i zapadnoj Srbiji. Kao alat u istraživanju korišćen je specijalno dizajniran upitnik. Statistička obrada podataka obavljena je upotrebom SPSS programa (SPSS 18.0 za Windows, Inc., Chicago, IL, USA).

Rezultati

Sakupljeni su i analizirani podaci za 107 žena u centralnoj, 94 u severnoj i 110 u zapadnoj Srbiji, što ukupno čini 311 žena. FK koristilo je 60,8% žena u prvih šest meseci trudnoće, dok je svega 3,9% žena ovaj vitamin koristilo pre trudnoće. Neke socio-demografske karakteristike, kao što su starost ispod 27 godina, obrazovanje od 12 i manje godina i prihod ispod 300 EUR po članu porodice, pokazali su značajan uticaj na upotrebu FK (Tabela 1).

Tabela 1. Uticaj socio-demografskih karakteristika na upotrebu folne kiseline pre i u trudnoći

	ŠEST MESECI PRE TRUDNOĆE	PRVIH ŠEST MESECI U TRUDNOĆI
Starost (godine)	n (%)*	n (%)*
≤27	2 (16,7); 1,3**	74 (39,2); 48,7**
>28	10 (83,3); 6,2**	115 (60,8); 72,0**
Obrazovanje (godine)		
≤12	8 (66,7); 3,8	111 (59,0); 52,6**
>12	4 (33,3); 4,1	77 (41,0); 79,6**
Prihod (EUR)		
≤ 300	6 (50,0); 2,8	124 (69,3); 57,5**
>300	6 (50,0); 7,7	55 (30,7); 71,8**

*procenti se odnose na korisnice folne kiseline; **statistička značajnost < 0,05.

Zaključak

Iako je FK u trudnoći koristio veliki broj žena, izrazito niska upotreba u periodu pre začeća zahteva pokretanje javno-zdravstvenih kampanja radi edukacije žena u reproduktivnom periodu o značaju blagovremenog unosa FK za pravilan razvoj potomstva, pri čemu posebnu pažnju treba usmeriti ka mlađim, niže obrazovanim i ženama sa nižim prihodom po članu domaćinstva.